

V
M

IDES
INISTRIJA

VIDEI DRAUDZĪGA IZVĒLE

Pieaugot konkurencei Eiropas Savienības (ES) tirgū, arvien vairāk uzņēmumi vēlas kļūt videi draudzīgāki un sociāli atbildīgāki. Veids, kā patērētājiem vienkārši un izskatāmi paust ražotāja attieksmi un ieguldījumu vides saglabāšanā, ir eko marķējums.

Eko marķējums ir teksts vai simboli uz preces vai tā iepakojuma, kas liecina, ka prece ražota videi draudzīgā veidā un tās ražošanas un lietošanas ietekme uz vidi ir mazāka nekā citām precēm.

Preces ar eko marķējumu atbilst noteiktiem kritērijiem, kas ietver informāciju par to, kādas izejvielas izmantotas preces ražošanā, kā tās iegūtas, kā prece ražota, kas ar to notiek dažādās lietošanas un utilizācijas stadijās, vai iespējama preces pārstrādāšana citos produktos, kāds ir iepakojums u.tml. Ari Latvijā pieejamas preces ar ES eko marķējumu un elektropreču energoefektivitātes marķējumu. Latvijas Vides aģentūra būs atbildīga par eko marķējuma ieviešanu Latvijā.

ES eko marķējums

Šis eko marķējums liecina, ka preces ietekme uz vidi novērtēta, balstoties uz tās pilna dzīves cikla analīzi, un ražotāja veic pasākumus šādās jomās:

- gaisa, ūdens un augsnes piesārņojuma samazināšana,
- enerģijas, ūdens un citu resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana,
- ražošanas procesa un tajā izmantoto tehnoloģiju efektivizācija un resursu atkārtota izmantošana,
- atkritumu atkārtota pārstrāde un noglabāšana.

Kopš 1992. gada eko marķējums piešķirts vairāk nekā 260 produktiem Eiropā, t.sk. veļas mazgājamām mašīnām, ledusskapjiem, kopejamam papīram, krāsām un lakām, gultasveļai, veļas pulveriem u.c. Tas ir vienīgais visās ES dalībvalstīs, kā arī Islandē, Norvēģijā un Lihtenšteinā spēkā esošais eko marķējums.

ES LIFE Environment finansu programma

Viena no ES LIFE Environment programmas atbalstītajām jomām ir dažādu produktu ietekmes uz vidi samazināšana, eko marķēšanas un videi draudzīgu produktu ražošanas veicināšana. Projektam jānodrošina 50 – 70% līdzfinansējums, projekta minimālais budžets ir 300 tūkst. eiro.

Energoefektivitātes marķējums

Marķējums norāda mājāsaimniecības iekārtu elektroenerģijas patēriņa līmeni, sniedzot patērētājiem informāciju par iespējām ietaupīt naudu un saudzēt vidi, izvēloties energoefektīvākas A klases iekārtas. Nereti uz marķējuma redzams ES karodziņš, kas liecina, ka prece marķēta atbilstoši ES prasībām.

Iespējamie ieguvumi:

- Pieaug patērētāju informētība un motivācija veikt videi draudzīgu izvēli
- Resursi tiks izmantoti racionālāk
- Uzlabosies vides kvalitāte
- Iedzīvotāju veselība uzlabosies, samazinoties vides piesārņojumam

Papildus informācija:

LR Vides ministrija
www.vidm.gov.lv
Latvijas Vides aģentūra
www.lva.gov.lv
ES eko marķējums
<http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/>
Vides pārvaldības shēmas (EMAS)
http://europa.eu.int/comm/environment/emas/index_en.htm
ES LIFE Environment programma
<http://europa.eu.int/comm/environment/life/life/environment.htm>

